

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
ЧЕРВЕНЬ
Число 6 (138)
КИЇВ 2013

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Відлуння війни

Урочисто відзначили в Смолинській сільській громаді 68 річницю Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр. Квіти до пам'ятника полеглим воїнам-односельцям на фронтах війни та воїнам-визволителям принесли і старі, і малі мешканці села.

Сільський голова О.П. Білик привітав присутніх зі святом, відзначив, що в громаді залиши-

лось тільки три учасники бойових дій, які не змогли бути сьогодні присутніми на святі, але їх він особисто відвідає з вітанням від всієї громади села.

А ще оголосив, що на святі присутні відомі земляки: народний художник України, учасник бойових дій Анатолій Шкурко, письменник Василь Буденний, представники Чернігівського земляцтва в Києві О.Ю. Єршов, А.Ф. Коваль та А.Л. Жинський.

Було проголошення прізвищ загиблих односельців, хвилина мовчання, о. Сергій відправив панахиду за загиблими,

було покладання квітів до пам'ятника.

Зі спогадами про бойові шляхи виступив Анатолій Шкурко.

Привітав зі святом своїх односельців і Василь Буденний. Він також зачитав свій вірш, присвячений А.Н. Шкурку. Від ще одного відомого земляка М.П. Компанця передав вітання О.Ю. Єршов, а А.Л. Жинський вручив подарунок Шкурку. Активну участь у святі брали учні місцевої школи, працівники Будинку культури та учасники художньої самодіяльності, які створили справжній концерт-виставу.

Андрій КУРДАНОВ

ПАМ'ЯТЬ

*З часів печерних, що зайшли за хмари,
З часів нових, що хмарами встають,
Вожді вчиняють між собою чвари,
Народи ж кров невинну щедро ллють.*

*Та є війна, коли тебе у вбивці
Записують і є свята війна,
Коли стоїш за матір край криниці,
За рідний край, що нас в народ єдна.*

*Знов між могил гуляє мирне жито,
Але тривога грозяно встає:
Якщо ж про них і пам'ять буде вбито,
Вона колись за зраду нас уб'є.*

Леонід ГОРЛАЧ

*Світе тихий, краю милий, моя Україно!
Тарас ШЕВЧЕНКО*

У ЧЕРВНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЯЩЕНКО Леопольд Іванович – 85-ліття. Народився 2 червня 1928 року в Києві (мати родом з Мени). Керівник етнографічного хору "Гомін", кандидат мистецтвознавства, член Спілки композиторів України, лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка та ім. П. Чубинського.

ПАПЕНКО Микола Федорович – 75-річчя. Народився 20 червня 1938 року в селі Вороньки Бобровицького району. Заступник голови комісії Київради з питань поновлення прав реабілітованих.

ПЛАСТОВЕЦЬ Анатолій Тарасович – 75-річчя. Народився 23 червня 1938 року в селі Кобижча Бобровицького району. Почесний залізничник.

ЗУБЕЦЬ Петро Іванович – 70-річчя. Народився 15 червня 1943 року в селі Нова Басань Бобровицького району. Працює начальником відділу перевезень, безпеки руху, охорони ПАТ "АТП-0904" в м. Києві.

ОКСЬОН Ольга Гордіївна – 70-річчя. Народилася 20 червня 1943 року в селі Нова Басань Бобровицького району. Працювала у цукровій промисловості.

ІКРАНОВ Анатолій Олексійович – 65-річчя. Народився 2 червня 1948 року в селі Браниця Бобровицького району. Працює головою Київського відділення Міжнародної поліцейської асоціації.

ЕРМОЛЬЧЕНКО Людмила Лаврентіївна – 65-річчя. Народилася 12 червня 1948 року в Ніжині. Працює директором Ніжинського училища культури і мистецтв ім. Марії Заньковецької.

КАПЛЮЧЕНКО Михайло Миколайович – 65-річчя. Народився 15 червня 1948 року в селі Петрівка Херсонської області (рідня з Чернігівщини). Президент благодійного фонду "Рокінгхорс".

Нагороджений орденом Іллі Муромця III ступеня.

КОЛЬЦОВА Надія Тимофіївна – 65-річчя. Народилася 16 червня 1948 року в селі Антонівка Варвинського району. Працює бібліотекарем в селі Требухів Броварського району. Активна громадська діячка, обиралася депутатом районної та сільської рад. Автор 6 поетичних збірок, член Національної спілки журналістів України.

КЛИМЕНКО-МУДРИЙ Віктор Степанович – 65-річчя. Народився 17 червня 1948 року в селі Гмирянка Ічнянського району. Кандидат історичних наук.

ДОЦЕНКО Людмила Порфіліївна – 65-річчя. Народилася 22 червня 1948 року в селі Нова

Басань Бобровицького району. Приватний підприємець.

ОЛЕКСЕНКО Валерій Вікторович – 65-річчя. Народився 24 червня 1948 року в селі Мала Дівиця Прилуцького району. Більше 20 років проживав у м. Ташкент. Проїшов шлях від майстра до заступника директора з економіки об'єднання "Узбектекстильмаш". Зараз – голова правління ПАТ "Хімтекстильмаш" у Чернігові.

СИРОВЕЦЬ Петро Петрович – 65-річчя. Народився 27 червня 1948 року в селі Лебедівка Козелецького району. Останнім часом працював у Міністерстві промислової політики начальником відділу організаційної роботи.

ХАМАЙКО Володимир Олексійович – 60-річчя. Народився 1 червня 1953 року в селі Вільшана Ічнянського району. Останнім часом працював завідувачем аптеки № 99 КП "Фармація".

ГУБАР Микола Федорович – 60-річчя. Народився 2 червня 1953 року в селі Новий Глибів Козелецького району. Працівник прокуратури.

МИСНИК Валентин Кирикович – 60-річчя. Народився 9 червня 1953 року в селі Білошицька Слобода Корюківського району. Адвокат.

САЧЕНКО Володимир Ілліч – 60-річчя. Народився 9 червня 1953 року в селі Лемеші Козелецького району. Працював заступником міністра промислової політики, зараз – голова Ради Асоціації "Ліга машинобудівників та роботодавців "Укрмашбуд".

САВЕНЮК Людмила Трохимівна – 60-річчя. Народилася 11 червня 1953 року у Щорсі.

БОНДАРЕНКО Валентина Андріївна – 60-річчя. Народилася 25 червня 1953 року в Козельці. Займалася журналістською діяльністю. Нині – директор творчого об'єднання ДТРК "УТР".

ВОЛЬФ (ГАВРИЛЯКО) Надія Михайлівна – 55-річчя. Народилася 3 червня 1958 року в селі Галиця Ніжинського району. Працювала президентом Кримського комерційного банку "Інтерконтбанк".

РЕКУН Любов Іванівна – 55-річчя. Народилася 9 червня 1958 року в селі Короп'є Козелецького району. Довгий час працювала бухгалтером.

КИСЛОВСЬКА Тетяна Олексіївна – 55-річчя. Народилася 28 червня 1958 року в селі Короп'є Козелецького району. Працює пакувальницею банкнотно-монетного двору.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

У ПИРОГОВЕ —

Кому нині не відомий цей райський куточок землі неподалік від Києва! А ще кілька десятків років тому це були звичайні пустирі на околиці української столиці, хоча й тоді над ними витав високий дух народної творчості. Саме тоді постала потреба створити центр збереження архітектурної старовини нашого народу, саме тоді завдяки старанням видатного краєзнавця і державного діяча Петра Тронька і постала Україна в мініатюрі, яка і нині гуртує довкола себе вихідців із усіх куточків нашої держави.

На добрі діла навіть погода змилювалась. Обіцяні метеорологами дощі пройшли в Пирогові вночі і спонукали нас до творчого втілення планів на садибі Чернігівської області у Національному музеї народної архітектури та побуту України. Зібрались представники всіх віділень Чернігівського земляцтва. Це понад 50 земляків. Вони добувалися із міста хто на перекладних, хто запрягши власного "коня вороного", прихопивши із собою і необхідні інструменти і посадкові матеріали.

Чітка робота штабу по підготовці традиційної акції допомогла виконати всі необхідні завдання. Вже напередодні кожен знав, що повинен зробити.

Першими вранішню зорю зустрічали чарівні менчанки. Земля була вологою і м'якою. З самого ранку у садку дівчата вирвали траву, пересадили квіти, насадили нові багаторічні рослини, підібрали нове місце для папороті.

Свій затишок знайшли 11 кущів троянд, 11 кущів порічок, смородини, агрусу, 2 кущі винограду, понад сотня квітів-одноліток.

НАПЕРЕДОДНІ ЛІТА

Незважаючи на весняні напружені дні, збиралася Рада земляцтва, щоб спрямувати дії земляків на літній період. На порядку денному стояли питання про проведення дитячого конкурсу "Мій рід – коріння краю", про проведення земляцької толоки для упорядкування садиби у музейному комплексі архітектури і побуту в с. Пирогове, про поновлення інформації відділень для довідника земляцтва та про виконання статутних зобов'язань відділеннями Товариства.

Було наголошено, що своєчасність сплати внесків та надання звітів про виконану роботу у відділеннях сприятиме розширенню діяльності земляцтва та висвітленню у земляцькому часописі.

Головував на засіданні Віктор Ткаченко, виступили: Василь Тройна, Анатолій Собора, Тетяна Літошко, Ганна Скрипка, Василь Устименко, Володимир Лузан.

Наш кор.

Скажемо відразу, зібралася славно родина. Найстаршому учаснику заходу Миколі Білану – 86-й рік, а найменшому – Антону Пероганичу, 8 місяців.

Навіть білочки не боялися людей, вільно гасали по деревах, близько підходили по паркану до людей, спостерігали за нашою роботою.

Група найстарших підстригала живу огорожу. Земляки з Козелеччини, Ічнянщини обкопували дерева. Були викошені росяні трави, зрізані сухі гілки

НЕ ПО ПИРОГИ

дерев, побілені стовбури. Прибрана світлиця, побілена піч у хаті нагадувала всім про сімейні зустрічі, духмяні пироги, які колись пекла мати у далекому дитинстві; рогачі чекали своїх горщиків, щоб дістати із печі запашний борщ та смачну картоплю. Всі були у піднесеному настрої, натхненні спільною працею. Земляки, як діти, раділи, що в саду на висаджених в минулі роки кущах, абрикосах, яблунях з'явилися перші плоди. Рослини пережили довгу зиму і тішили око листом та квітом.

Жінки з Н-Сіверського, Борзнянського та Ніжинського віділень прибирали світлицю. Лариса Моцар із своїм внуком Дмитриком білили дерева, головний бухгалтер земляцтва Надія Сорокопуд із онукою Софійкою мили вікна, Василь Тройна, дружина та донька Соня обкопували дерева, земляки із Варвинського району працювали разом із своїми друзями з Росії. Дружна робота допомогла швидко та якісно прибрати садибу.

Не застоювався на місці хрещений батько нині уже традиційного суботника Віктор Ткаченко. Він встигав і перевірити міцність підмурівка поліської хати, і з бензопилкою походити біля старих дерев, які потребували вилучення

сухих гілок. А родина з Требухова (коріння – з Варвинщини) Надія та

Як тут не згадати афористичні рядки нашого ушавленого поета Максима Рильського: "У щастя людського два рівних є крила:/ троянди й виноград, красиве і корисне".

Підживили всі рослини, щоб їх коріння було міцним і глибоким. Через декілька годин напруженої роботи з'явилися вагомі результати. Вимиті вікна у світлиці засяяли і запрошували зайти охочих у гості. Новий відремонтований фундамент спокійно переживе наступні зимові холоди.

**Фоторепортаж
Ганни СКРИПКИ**

Леонід Кольцови, агрономи за фактом, посадили троянди і виноград.

Слід великого математика

З'їхалися на зустріч багато поважних людей, гості-земляки з Києва, Ніжина, Чернігова та керівництво Варвинського району вшанувати пам'ять великого генія. Зустрічали представників запашним короваєм. Делегація відвідала музей Георгія Вороного, який знаходиться в Журавській ЗОШ I–III ступенів. В цей день відбувся дитячий математичний турнір, присвячений знаменитому вченому. Переможці отримали Почесні грамоти, подарунки та книгу від президента благодійного фонду ім. Вороного Ольги Оберемко. Силами аматорів та учнів місцевої школи був даний концерт і вистава. Після цього всі разом відвідали могилу, де похований Георгій Вороний і його батько. Поклали квіти, вшанували пам'ять хвилиною мовчання.

Колишній Посол в республіці Білорусь Володимир Желіба подякував усім і запевнив, що такі заходи дуже повчальні для молодших поколінь.

28 квітня 2013 року в селі Журавка на Варвинщині відзначили 145-річчя з дня народження видатного вченого математика Георгія Вороного.

Вони пишуться своїм геніальним земляком. І, можливо, в недалекому майбутньому котрийсь із них стане його послідовником. Треба іти по шляху пізнання тому, що воно нескінченне.

Недалеко від кладовища колись зна-

ходилась садиба Вороних. Там встановлено меморіальну дошку біля столітнього дуба, якого посадив сам Георгій.

До ювілейної дати вийшла в світ книга "Вороний та його родинне оточення".

Презентація її відбулася в Чернігові в бібліотеці ім. В. Короленка.

Хочу подякувати керівнику Варвинського відділення земляцтва Володимиру Зубу за фінансову допомогу у виданні книги. Завдяки таким небайдужим людям ми дійсно відновимо імена, відродимо Україну!

Ганна КАЛАЙДА

Відбулося чергове засідання Ріпкинського відділення.

Були присутні члени осередку Олександр Литвин, Володимир Федяй, Алла Гуртова, Микола Авраменко, старійшина земляцтва Анатолій Буленок, Олександр Брагинець, Надія Мурашко, Михайло Доля, Діна Марущенко, Михайло Волохин, Сергій Граб, Микола Коваль, Геннадій Петраньов, Володимир Пінчук, Поліна Сафонова, Леонтій Циркунов, а також заступник голови Ради земляцтва Володимир Пушкарьов.

Перед початком зібрання земляки щиро привітали з днем народження Сергія Граба, підполковника Служби безпеки України у відставці, члена Національної спілки журналістів України, автора понад 70 публіцистичних та історичних публікацій.

Чергове засідання відбулося з порядком денним:

1. Обговорення змісту проекту Угоди про співпрацю Ріпкинської районної державної адміністрації, Ріпкинської районної ради, Ріпкинського відділення Товариства "Чернігівське земляцтво" в місті Києві на 2013 рік для подальшого підписання її сторонами та

ЗБЕРЕГТИ ПАМ'ЯТЬ

шляхів забезпечення виконання цієї Угоди.

2. Про різні питання щодо поточної діяльності Ріпкинського відділення Товариства "Чернігівське земляцтво" в місті Києві (оновлення списку членів відділення; про поздоровлення ветеранів до Дня Перемоги; фінансове забезпечення діяльності відділення тощо).

Доповідачем по першому питанню був Володимир Федяй, по другому Олександр Литвин.

Під час обговорення М. Авраменко вніс пропозицію: до 70-річчя визволення району від фашистських загарбників опублікувати в одному з центральних видань України статтю про вшанування

воїнів, які загинули під час бойових дій при форсуванні р. Дніпро у роки Великої Вітчизняної війни та поховані в районі.

За час, що пройшов від минулого зібрання, проведена певна робота, спрямована на укріплення зв'язків з рідним краєм. Ось деякі з них: за ініціативи Діни Марущенко почалася робота по впорядкуванню кладовища в селі Нові Яриловичі. На ці роботи Марущенко Діна направила 8700 грн. власних коштів.

Не залишилися осторонь і роботи по впорядкуванню могили загиблих воїнів в Нових Яриловичах, що на трасі Чернігів – Гомель в центрі села.

**Олександр ЛИТВИН,
фото В. Пінчука**

Зразу відкрию Америку: складнішого і найнепіддатливішого для керування колективу, ніж педагогічний, просто не існує в природі. Іноді дресирувальникові легше з десятком тигрів справитися, ніж... А ще – коли цим мудрецам сім місяців зарплати не виплачують!

А ще коли стільки напрямків роботи.

Розвіялося під ногами незамітного на Чернігівщині духового оркестру...

Затопалося в запальних танцях неймовірно-оновлювального народного ансамблю "Ніжин"...

Зрештою, утопилося в джерельній чистоті зачарованого співу "Народної криниці"...

Та й у інші, куди виразніші, виміри перейшло – у розмаїті вишивки і різби вихованців спеціалізації декоративно-прикладного мистецтва...

Буквально перед Днем Перемоги, попри всі організаційні клопоти – з нагоди святкування і традиційній, найактивнішій участі в ньому студентів та викладачів Ніжинського училища культури і мистецтв імені Марії Заньковоцької, вона заклопотано чекала в директорському кабінеті студента.

– Він що, фортепіано у вас складатиме? – цікавлюся я і отримую дещо несподівану відповідь, яка відкрила мені керівника понадсторічного навчального закладу зовсім з іншого боку. До речі, що й навіяло саме ці розмисли.

– Хочу поговорити з Владом. На рівних... От коли він переступить межу в розмові з директором, то тоді, може, перестане комплексувати й перед викладачами.

– А на сопілці ж...

– Так, віртуоз, – загоряються очі Людмили Лаврентіївни. – Мелодії прямо на льоту схоплює. І заучувати не треба... А от із іншими предметами? Хоч плач.

У Владислава Шудри – надзвичайно складна доля. Рано втратив маму. Батько майже весь час на заробітках – у Києві чи де там. А хлопчина – майже завжди сам удома. Ні поговорити з ким, ані поради запитати. Сам і їсти готує, і одяг. І в порядку порядок підтримує.

От і склався комплекс... Чи сором'язливості, чи замкнутості внутрішньої... А музикант же який! На звітному концерті, та й на всіх інших виступах, зал буквально на вуха ставить – такі чудернацькі колінця витинає на своїй сопілці...

Взагалі, сопілка – якийсь зачарований інструмент для училища. Василь Мельников перед ним теж дива творив.

А що витворяв на балалайці Олександр Скоробагатий! Коли починав фантазувати на теми українських народних пісень, то наче всі струни людських сердець, що завмирили, його слухаючи, докупи раптом зби-

рав і туго зв'язував у вузол. Це ж треба! Так переродитися! Аж не віриться...

Посипалися нагороди – як із рогу достатку. Про хлопця заговорили по радіо і в газетах. Нині він – студент Національної музичної академії імені Петра Чайковського! Чим не визнання?

Але для кого більше? Для нього самого чи для училища культури разом із директором? Що здатні виводити своїх вихованців на такий високий професійний рівень.

Біографія Людмили Єрмольченко – це не стільки вона сама, як той заклад, яким вона керує.

Людмила Лаврентіївна, як творча особистість, глибоко проймається всім. Можливо, не завжди встигає сказати добре слово, але то, скоріше, данина бюрократичних нашарувань на роботі.

Яскраве не зникає відразу. Продовжує світити і вабити.

Щороку (в кінці квітня чи на початку травня) таким собі естетичним бестселером вивершується в Ніжині творчий звіт училища... Як правило, в міському Будинку культури, пробитися куди стає можливим хіба що за персональними запрошеннями.

Училищний аранжувальник Микола Коваленко досить швидко й зацікавлено підхопив ідею й зробив пречудову композицію з найвизначальніших мелодій народів, які населяють древній і вічно юний Ніжин. У запальний український "Гопак" нерозривно-винахідливо вплелися і білоруська "Лявониха" з російською "Калинкою", і єврейська "Хавва-нагіла" з польським "Краков'яком", і вірменський "Аравай" із грецьким "Сиртаки". І люди майже водночас зойкнули вражено: ось де справжній інтернаціонал, який не розтерзати ніякими бомбами і не понищити ніякими війнами й голодоморами!

Невипадково так проникливо надихнувся зустріччю випускників училища народний артист України, лауреат Шевченківської премії, зрештою, Герой України Василь Зінкевич.

– Я починав свою творчу біографію саме з ніжинської сцени, – сказав Василь Зінкевич. – І з таких же невеликих містечок... У вас прекрасна творча аура... Європейська розумна публіка. Перед вами виступати – одне задоволення... Я об'їздив багато країн і скажу, що нам є чим гордитися. Українську пісню розуміють без перекладу.

А як заглянути в біографію, то ніби ж так сухо... Ніжинська школа... Музичне училище в Чернігові... Педагогічний інститут імені Миколи Гоголя... І праця...

Праця... Праця... Передусім – заради чужих успіхів...

Адже це за її безпосередньої участі і при постійній підтримці і материнській турботі студенти училища з року в рік стають переможцями й дипломантами найрізноманітніших міжнародних і всеукраїнських конкурсів та фестивалів. А викладачі... Та тільки за останні два десятиліття ряди заслужених працівників культури України поповнили Зоя Ястремська, Валентина Єгорова, Надія Кирилюк, Іван Синиця... А Валерій Кирилюк став заслуженим артистом України! Ольга ж Синиця удостоєна ордена княгині Ольги третього ступеня! Це – лише ті, хто натхненно працював пліч-о-пліч. А якщо додати ще й здобутки недавніх випускників?!

Нарешті й вона сама дочекалася офіційного визнання. З ніжинців поки що Людмила Єрмольченко – крайня в шерензі заслужених працівників культури України. Але що не остання, так це безперечно!

Анатолій ШКУЛІПА

ЗАРАДИ ЧУЖИХ

Людмила Єрмольченко, хоч і живе в Ніжині, але одна з найактивніших, хто підтримує тісні зв'язки з чернігівським земляцтвом у Києві.

успіхів

У мене, наприклад, найемоційніше захоплення викликала шалена грузинська "Джута"... За останні кілька років це був перший танець, який викликав у залі таке бурхливе схвалення. І радує насамперед те, що створив його недавній випускник училища Микита Євтушенко, завдяки винахідливості якого ми наяву почули-побачили, як зично відлунують кавказькі гори і як шумить-вирує швидкоплинна Кура, як проникливо-незабутньо блискають жагучі дівочі очі і в ледве вловимому ритмі дріботять молодечі ноги.

Марія Потапенко, Світлана Породько, Юлія Коновал, Марія Махінко, Лілія Солюдовник, Микола Мойсюк, Євген Харченко, Олег Козир, Микола Пахомов, Сергій Сидоренко, Роман Салій – ось ті дівчата й хлопці, які постаралися чи не найбільше, щоб концерт видався на славу.

Успішно закінчили училище, а фрагмент оригінальної мозаїки, створений ними, і досі принадно яскравиться, ніби припрошуючи продовжити його в часі і просторі. Чи бодай повторити...

НАТХНЕННІ ЧАРІВ

Коропщина нещодавно вітала на своїй землі цілу плеяду митців – район відвідали талановиті майстри пензля.

Неспроста для свого пленеру – живопису на свіжому повітрі – художники вкотре обрали цей мальовничий край. По-перше, пленер відбувається на Коропській землі вже всьоме, він став традиційним заходом завдяки підтримці шанованих земляків – братів Ковтунів. Віктор Іванович – народний художник України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка та Сергій Іванович – директор мережі художніх галерей "Раритет-Арт", координатор міжнародних арт-проектів "відкрили" Коропщину для іменитих художників, познайомили митців із чарівним Придесенським краєм. А, по-друге, це знайомство художникам припало до душі, замилували їх і природа, і люди, і колоритні, часом непримітні для самих жителів, місця.

Десять днів художники працювали на вуличках сіл та селищ району, закарбовуючи в яскравих етюдах красу й чарівність Придесення, пробудження природи та тишу сільського буття.

А вінцем їхньої плідної праці стала виставка картин і організована у Коропській школі мистецтв зустріч

із творчою інтелігенцією Коропщини.

Школа мистецтв нас зустріла приязною прохолодою. Ряди картин, ніби віконця в життя – настільки життєво відтворені знайомі краєвиди, що й не віриться, що їх писали нашвидкуруч. Художники, серед яких є знані на всю країну митці, спілкуються із відвідувачами просто, із задоволенням відповідають на численні запитання. Приязно зустрічають нас і організатори пленеру.

– Ранню весну ми обрали для проведення пленеру через те, що в цей час художники Коропщину ще не малювали, – розповідає Сергій Ковтун. – Були тут і влітку, і восени, і пізньої весни, але такої пори ще не доводилось. До нас сюди приїхало шестеро художників: Олександр Чередниченко, Сергій Коморний,

В'ячеслав Перета, Віктор Михайличенко, Роман Найдьон та Сергій Редьога.

Дехто вперше у нашому районі, а от В'ячеслав Перета – вже втретє. Молодий усміхнений чоловік – відомий київський художник – показує свої роботи.

– Ми писали етюди, це робота в один сеанс, – каже В'ячеслав Перета.

Підходимо до його картин – всі яскраві, сонячні, "живі", виконані олійними фарбами. – Етюди пишуться швидко, щоб схопити настрої та перше враження від побаченого. Це окремих жанр живопису. В картинах більше образності, композиції. Ось цей етюд (В'ячеслав Миколайович показує зображення березового гаю) цілком може стати картиною, треба тільки над ним попрацювати. Взагалі, тут така природа – тільки малюй.

НИМ ПРИДЕСЕННЯМ

Ось, наприклад, березовий ліс – та це ж поезія, його можна малювати все життя, по-різному komponуючи...

Погода, каже художник, якнайкраще сприяла роботі на свіжому повітрі. Кожен день виходили з мольбертами на вулицю. За десять днів пленеру митці побували у Коропі, Вишеньках, Оболонні, Мізині, Свердловці, Рихлах, Понорниці.

Відрізнявся нинішній пленер від минулих не тільки гарною погодою, а й тим, що в ньому вперше брав участь виходець із Коропщини, учень Віктора Ковтуна Сергій Редьога.

– Я у захваті від пленеру, вперше малював на свіжому повітрі в оточенні художників такого рівня, вони мене багато чому навчили, – розповідає нам Сергій.

Хлопцю 22 роки. Він уже шостий рік опановує мистецтво живопису. Спочатку три роки навчався у Харківському художньому училищі, а зараз – третьокурсник Харківської академії дизайну і мистецтв, навчається у творчій майстерні Віктора Івановича за жанрово-тематичним напрямом. Показує свої роботи. Ціла виставка чудових етюдів, які, як нам здалося, ні в чому не поступаються іншим виставленим роботам (хоча у кожного митця – своє бачення та стиль).

– Я встиг написати двадцять великих етюдів і біля десяти менших, – продовжує хлопець. – Не всіма роботами задоволений, деінде фарба не встигла висохнути – су-

шили ж на балконі, місця не вистачало.

Оглянувши виставкові кімнати, присутні збираються у просторій залі школи мистецтв – тут на небайдужих до творчості жителів Коропщини чекає ще один приємний сюрприз. На зустріч із ними, крім художників та добре знайомих земляків – керівника Коропського осередку Чернігівського земляцтва, заслуженого юриста України, генерала міліції Анатолія Карацюби та представлених вище братів Ковтунів, завітали й інші шановані гості, особистості, знайомством з якими можна пишатися: Станіслав Пазинич, академік, доктор філософії, професор, завідувач кафедри гуманітарно-суспільних дисциплін Харківської академії дизайну і мистецтв, та Леонід Горlach, лауреат Шевченківської премії, видатний

поет, журналіст, головний редактор газети "Отчий поріг", заснованої товариством "Чернігівське земляцтво в м. Києві".

– Я вперше на Коропщині, але враження – найкращі, – каже Станіслав Пазинич. – Гарні тут живуть люди, приємно спілкуватися. А оця чепурність вашого містечка – все охайне, підбілене, доглянуте – не може залишити байдужим... Хотілося мені тут побувати ще й тому, що з Коропщини родом мій студент – Сергій Редьога.

Гості та організатори пленеру щиро подякували коропчанам за гарний прийом. На згадку про зустріч подарували книги та картини – портрети Миколи Кибальчича та Костянтина Ушинського (роботи народного художника України Віктора Ковтуна). А художники подарували школі мистецтв свої найкращі картини, намальовані на гостинній Коропській землі. Гості висловили щире захоплення Коропською школою мистецтв – "маленьким оазисом духовності та культури", як її назвав доктор філософії С. Пазинич, закладом, яких немає навіть в деяких містах, не те що в маленьких райцентрах.

– Молодці ваші земляки, що організували таких чудовий захід, – додав у своєму виступі Станіслав Пазинич. – Адже доки в душі живе отчий край, доти тут буде царювати любов...

Олена ШЕВЧЕНКО,
фото автора

З півночі й півдня він обклався невеличкими лісками, зі сходу його підпирають мало прохідні, а подекуди й зовсім непрохідні болота, озера, діброви, на заході – оперізує Слепець, рукав Десни, який відгалужується від неї проти Євминки і з'єднується з нею між Літочками й Літками. Крехаївці завше були добрими й щирими. Та під час німецько-фашистської окупації Крехаїв став селом нескореним, селом партизанів і підпільників.

Уже на початку 1942 року в крехаївському старостаті (управі) було складено список "до повшення й розстрілу" на 80 сілчан. Тому значна частина людей майже увесь час ховалася. Тридцять три чоловіки фашистам таки вдалося вловити й розстріляти або замучити, з них – 9 дітей, 4 старих, 5 партійно-радянських працівників, решта рядові колгоспники. Настю Йосипівну Ланько, жінку 29 років разом із дітьми, восьмирічною Ганнусею, трирічною Олею та однорічним Петрусем, спалили в хаті живцем. А Марію Шевченко з дітьми 11-річною Горпинкою, 10-річною Тетянкою та 8-літнім Володею багнетами покололи серед болота. Окупанти спалили й розорили 22 артільні будинки, 2 школи, 3 млини, церкву, всі машини й пристрої. Понад два роки над кожною сім'єю ширяли наруга й смерть. За цей час фашисти вивезли в рабство до Німеччини 119 хлопців і дівчат. Але село не здавалося, допомагало месникам з'єднання імені Щорса під командуванням Юрія Збанацького, бійцям і розвідникам загону братів Терентія, Степана, Василя Науменків, розвідувально-диверсійної групи Кіма (Кузьми Гнідаша). Окупанти не могли з цим змиритися, і вчинили дві страшні розправи 9 липня та 20 вересня 1943 року...

Крехаївські жінки удосвіта перепровадилися за Слепець – ще вчора їм суворо звелено йти за Бараниху сапувати тютюн. Сонце пекло нещадно, а вони вимахували сапами, чадіючи від густих випарів. Аж тут де не взявся поліцаї.

– Ану гайда мені всі до села! – гукнув до найближчих молодичь і побрів лінкуватю через поле, гостролисті стебла високого, буйного бакуну храпотіли під чобітьми, порскаючи густим зеленим соком на халяви.

Не встигли жінки й через Слепець під Лисою горою перебраться, як над Крехаєвом уже знялися крики, голосіння.

Мов дика орда, німецьке військо, поліцаї село обступили. Киями важ-

билиночки з родинних вогнищ не зосталося.

Та все одно почало село потроху оживати.

Настала осінь. От-от мало прийти визволення від фашистів. А вони ж лютували особливо, втікаючи під ударами Червоної армії, методично знищували все на своєму шляху. Не забули вони й про партизанське село Крехаїв. За кілька годин воно перетворилося в жакне суцільне згарище. З 836 обійсть дивом уціліло тільки 6. А як, яким побитом зосталися – ніхто сказати не може. Ні з тих, що були в селі тогодні, ні ті, кого доля покинула хтозна й куди. Карателі налетіли із Семиполок – через прадавній ліс, трасуючими кулями підпалюючи кожну хату, повітку, сарай. Люду в Крехаєві було тоді мало: дехто з тих, хто встиг з-за Дніпра втекти та окремі щасливці, що повибіралося з боліт, пущ і лісів...

Скінчивши свою підлу роботу біля крайнього обійстя по Колісницькій вулиці, палії поспіхом утікали з Крехаєва – на Літочки, Літки, на Київ. З того фатального й навіки пам'ятного для крехаївців часу непоказна місцина з шістьма неспаленими дворами прибрала назву Шестихаток.

Добрим словом згадав згодом крехаївців Герой Радянського Союзу командир партизанського з'єднання імені Щорса Юрій Збанацький: "Мешканці Крехаєва не просто співчували чи якнайкраще допомагали нам. Крехаїв певною мірою був для нас надійною партизанською базою. Якщо, приміром, хлопці наші, повертаючись із диверсійного завдання, виконаного на залізниці київсько-московського напрямку, вже добіралося до Крехаєва, то це вважалося, що вони – вдома: тут мали в кого перепочити, обсушитись, а то й переднювати. Тодішній Крехаїв – ніби пересильний партизанський пункт на межі між Київщиною і Чернігівщиною, живий зв'язок підпілля й партизанської Остерщини і Вищої Дубечні не тільки з Броварським районом, а навіть із самим Києвом".

Ось чому так нещадно розправилися окупанти з одним із легендарних красивих сіл Полісся.

ДУМА ПРО КРЕХАЇВ

Село Крехаїв давнє. Цікаве. Красиве. А долю має чи не найтрагічнішу серед багатьох сіл чернігівського Подесення...

кими, прикладами згнали селян до купи в центр села, все звужуючи й звужуючи полоненське кільце. Не минуло жодного обійстя, в ньому – найменшого закапелка. Потім, на самому скраїську села, проти Нестерової кручі довго-довго тримали, збивши в тісний кагал.

– Куди ж ви нас? – допоминалися крехаїани.

– У Бровари, до кошари, – ніби ненароком бовкнув один із поліцаїв.

О, та кошара! Хто хоч раз у житті побачив її – повік не забуде...

У дорозі, коли гнали змордованих, дощ пустився. Так лив, так тюжив, що людей з ніг збивав. Ночували під Літками. В багні на лузі. Зате другодні тридцять кілометрів до броварської кошари за кілька годин здолали. Там, у Броварах, всіх – за колючий дріт. Старих і жінок з дітьми – у кошару. Потім по вагонах-телятниках розсортували, мов худобу: кого – до рейху, кого – на примусові роботи за Дніпро, захисний вал добудувувати.

Лишень через місяць-другий декотрі крехаївці додому верталися – втікали, звісно. А там ні пилиночки, ні

САД

Чим славетні Марківці? Звичайно ж, перш за все, прекрасними людьми, які багаті на творчість, на любов і добро, на патріотизм, на традиції свого рідного краю, на фольклор і пісню, на народно-прикладне мистецтво, а також на щирість душі і серця та прагнення до прекрасного.

у Марківцях

**Засноване в козаччину,
садами завітване,
Між вербами і липами
стоїть село моє...**

З кожним роком село багатшає і розвивається, бо марківчани хочуть жити в кращих умовах і ці блага створюють власноруч. Так, починаючи ще з 2005 року, газифікували село, відновили роботу дитячого садка "Казка", провели капітальні ремонтні роботи в ФАПі, сільському будинку культури та школі, провели зовнішнє освітлення по центральній вулиці села, яка названа на честь Героя Радянського Союзу, марківчанина Петра Зубка. А ще упорядкована територія біля Шевченківського Маврійського дуба, який росте в Марківцевському лісі і має вік далеко за триста років. Також підготовлено до друку дві книги про село Марківці, презентація яких відбудеться незабаром. Ці заходи та багато інших проводяться за підтримки Бобровицького відділення Товариства "Чернігів-

ське земляцтво" в м. Києві, головою якого є марківчанин Андрій Пінчук.

А ось знову приємна новина – на території дитячого садка, який місцеві жителі з любов'ю називають Маркі-

хненням і ентузіазмом маленькі марківчани разом з поважними, знаними земляками садили молоді деревця. Тож, одна за одною з'являлися алеї: відомого усього світу академіка Петра Кононенка, голови Бобровицького відділення Чернігівського земляцтва Андрія Пінчука, членів земляцтва Василя Заболотного та Анатолія Кошеля, онука славетного винахідника Якова Рощепія, а також працівників сільської ради та дитячого садка. На заході були присутні гості: керівник апарату Бобровицької районної державної адміністрації Людмила Дараган та головний спеціаліст Бобровицької районної ради Людмила Хвоя.

вцевкою "Казочкою", закладено сад імені Тараса Григоровича Шевченка.

Це – подія знакова для села, адже ще з першої половини XVIII століття на нинішній території дитсадка також існував сад місцевого мецената – пана Катеринича, до маєтку якого в 1846 році приїздив Т.Г. Шевченко.

І до сьогодні з вуст в уста передаються свідчення очевидців про зустріч з цією надзвичайною особистістю.

Потрібно було бачити, з яким нат-

шастається здобутками села і своїми земляками. Часто під час проведення постійно діючих конкурсів "Душею й серцем я з тобою, Марківці" та "За золоті руки і щире серце", які підтримує земляцтво, марківчани приємно дивують творчістю сільчан. Багато віршів стають піснями, які співає майже вся марківцевська дружна родина під час проведення Дня села та на інших заходах. Тож, дружними дзвінками піснями розпочався і завершився день зустрічі із земляками, який став справжнім святом для всіх присутніх у марківцевському дитячому садку "Казка". Традиційно звучала пісня "Марківцевська лірична" Олександра Данильченка, яка припала до серця багатьом сільчанам та гостям села.

**Тетяна СУГОНЯКО,
Марківцевський сільський голова**

**Хто вона, Зона, Епоха, Доля, Смерть?
Так, я вже знаю хто – Чорнобильська Мадонна!
Тебе вкрутила в чорну круговерть
Чи виловила з молодого лона?**

**Чорнобиль усіх жахав і продовжує жахати й
нині. До нього прикута увага не лише українців,
а й усієї світової громадськості. Та хіба ж можна
інакше, коли дивишся на той край, де ще недав-
но, 27 років тому сонце, піднімаючись, вітало
оксамитовий зелений ліс теплою посмішкою?**

Це тоді, 26 квітня 1986 року, сталася непоправна трагедія на Чорнобильській атомній станції.

Страх, збентеження, переживання, біль, відчай, страждання все це діти однієї матері-біди.

Це неможливо забути, адже це і нині наш біль і наше горе...

26 квітня 2013 року в річницю Чорнобильської трагедії Міністерство меліорації та водного господарства організувало чергову поїздку в зону. Делегація складалася з учасників та ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС.

Окрім відвідування місць, що зазнали впливу від аварії на 4-му енергоблоці, було здійснено захід по вшануванню пам'яті загиблих та відкриттю в с. Страхолисся погруддя одному з ліквідаторів Олексію Павленку.

В делегації були представники Чернігівського земляцтва Дмитро Волох, Михайло Марченко, Нінель Навроцька та ін. О.О. Павленко до останнього дня очолював чорнобильський осередок земляцтва, тих, хто брав участь в ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Сумно, адже ми вперше їхали в Чорнобиль без Олексія Олександровича, який у цьому році пішов із життя.

Тепло і винятково урочисто пройшов цей захід.

На мітингу виступали зі спогадами керівники міністерства, області, району, друзі.

Від Чернігівського земляцтва зі спогадами виступив безпосередній учасник

ЧОРНОБИЛЬ

26 квітня 2013 року

тих трагічних днів Дмитро Волох, який був відряджений на місце аварії Міністерством охорони здоров'я України.

Він згадав про великий внесок сотень, тисяч чудових медиків, що в тих тяжких умовах боролись за життя та здоров'я людей. Дійсно, роль лікарів, працівників медичної служби була надзвичайно важлива.

дією високих рівнів радіації.

Відповідальність за вирішення питань, пов'язаних з проблемами забезпечення питною водою, якісним харчуванням та безпекою існування і відпочинку було покладено на медиків.

Доповідач не обминув у своєму виступі і керівників уряду СРСР та України Юрія Маслюкова та Георгія Дзися і ін.

Заступник голови урядової комісії СРСР Георгій Васильович Дзись – чуйна, вольова, благородна, красива людина. Багатьом учасникам він допоміг батьківською турботою, застерігаючи від впливу радіації, слідкував за кожним, щоб не отримав більшої дози опромінення, зберіг багатьом життя. Засвідчую, я також відчував його підтримку і турботу. На жаль, його вже немає з нами. Світла йому пам'ять і вдячність!

Особливо тепло, з великою повагою вшанували пам'ять нашого дорогого земляка Олексія Павленка, якому встановлено погруддя на алеї героїв.

Пам'ять про нього назавжди залишиться у нашому Чернігівському земляцтві.

Дмитро Степанович згадав слова представника МОЗ СРСР Віктора Кошчева на оперативній нараді 16.06.1986 р., який зазначив: "Медики нарешті розібралися з основними вимогами щодо фізичного стану ліквідаторів та визначенням, кого з працюючих у зоні можна залишити, а кого через надмірне

**Дмитро ВОЛОХ,
Фото Нінель НАВРОЦЬКОЇ**

ПРОФЕСІОНАЛ,

Володимир Ілліч Саченко народився 9 червня 1953 року в славнозвісному селі Лемеші (звідки родом гетьман Лівобережної України Кирило Розумовський) Козелецького району в робітничій сім'ї.

ПАТРІОТ, ОСОБИСТІТЬ

У 1961 році пішов до першого класу. Після отримання атестата зрілості юнак продовжив навчання в Ніжинському технікумі механізації сільського господарства. Згодом заочно закінчив навчання на факультеті механізації Української сільськогосподарської академії. В 1972–1974 роках служив у армії.

Трудовий шлях розпочав інженером-механіком Козелецького управління експлуатації осушувальних систем, потім у колгоспі "Зоря" Козелецького району обіймав посади головного інженера та заступника голови колгоспу.

З 1979 по 1987 рік очолював колгосп у селі Петрівське. Це було велике багатогалузеве передове господарство в Козелецькому районі. За період головування Володимира Ілліча за високі показники в розвитку колгоспного виробництва двадцять п'ять селян були нагороджені орденами і медалями.

В 1987 році В.І.Саченко був переведений на посаду голови Козелецького РАПО, а через два роки він уже працював на аналогічній посаді в місті Летичеві на Хмельниччині. З 1991 по 1992 роки він обіймав посаду заступника генерального директора Хмельницького обласного виробничого державно-кооперативного об'єд-

нання з матеріально-технічного і сервісного забезпечення "Агротехсервіс", потім вісім років працював генеральним директором ТОВ "Украгропромтехніка".

Весь життєвий і трудовий шлях Володимира Саченка свідчить про те, що він не з чуток знає всі потреби села, маючи

мічне селянське коріння, високу інженерно-технічну підготовку. Володимир Ілліч, як ніхто інший, пізнав всі труднощі і проблеми сільськогосподарського виробництва. А виняткова працелюбність, цілеспрямованість та наполегливість – це те, що дозволило йому стати сучасним висококваліфікованим інженерно-технічним керівником.

З 2000 року і донині працює на відповідальних посадах, спочатку в Міністерстві аграрної політики України (директор Держсільгоспмашу), потім на посаді заступника міністра міністерства промислової політики України. Має 3 ранг державного службовця та 42 роки трудового стажу.

Всім, чого досяг в цьому житті, Володимир Ілліч завдячує сво-

ім батькам – Іллі Романовичу та Катерині Терентіївні, а також дружині Світлані Миколаївні, з якою йде по життю вже 36 років. Виростили з нею сина Владислава та дочку Аллу, мають двох внучок Анастасію та Аліну.

Володимир Саченко – воістину талановита людина, великий життєлюб і природжений організатор своєї, тобто державної справи, а ще великий патріот України.

Ми знаємо, як він любить рідний Козелець, яке особливе ставлення у нього до знаменитого Козелецького собору Розумовських. І це все не випадково. Його матір належить до великого роду Розумів (Розумовських), а батько походить із шляхетного

роду Сачків (Саченків). Адам Сачко ще в далекому 1622 р. був бургомистром Козельця.

Нам є чим пишатися. Козелеччина – неповторний край України, що простягнувся на 120 кілометрів від Трубежа до Десни і Дніпра. Це єдиний приморський район області. Тут літописні гради Остер, Лутава, Мороськ, Глібов. Край Юрійової божниці, святої княгині Пребрани, козацьких гетьманів Острияниці і Кирила Розумовського.

На жаль, багато втрачено. Ми знаємо, що Володимир Ілліч, як керівник Козелецького відділення Чернігівського земляцтва, переповнений ідеями відродження рідного краю, пошуками інвесторів для розвитку наших 110 сіл. Уже створені і успішно працюють окремі земляцтва знищених історичних сіл – Бондарів, Окунинова, Старого і Нового Глибова, які об'єднують сотні односельчан різних поколінь.

За активної участі Володимира Ілліча видане велике краєзнавче дослідження "Опис землі Козелецької". Вперше подана детальна історія понад 100 сіл і хуторів.

**Володимир ГУЗІЙ
Василь СІРІЙ**

На 33-му книжковому салоні в Парижі Україну було представлено окремим стендом, куди завітала група наших письменників. Зокрема, навідався поет та перекладач з французької, член-кореспондент Європейської Академії наук, мистецтв і літератури (Париж) Дмитро Чистяк, який презентував свій черговий доробок – перекладену й упорядковану антологію української поезії "Сонячні кларнети" ("Clarinettes solaires") французькою мовою.

УКРАЇНЦІ У ПАРИЖІ

У цій книжці на 109 сторінок, виданій у престижному паризькому видавництві "Institut culturel de Solenzara", представлено вірші поетів різного часу. А відкриває збірку наш великий земляк Павло Тичина. Та це не єдиний чернігівець у збірці: подано тут і поезію члена Чернігівського земляцтва у Києві Олександра Балабка, відомого в Україні поета-пісняра, а надто – автора повістей, есе і подорожніх нарисів про видатних українців у серії "Стежками українців у світах".

Слідом за презентованою у одному з найбільших виставкових комплексів Європи "Порт де Версаль" антологією поезії вже сам Олександр Балабка прибув до Парижа, аби зустрітися з читачами на запрошення тамтешнього Українського літературного клубу. Його очільниця, перекладач, випускниця Чернівецького університету, яка нині має родину в Парижі, Оксана Мізерак відкрила цей вечір у бібліотеці імені Симона Петлюри на вулиці Палестини, 6.

Розмістилася вона у 19-у окрузі французької столиці, за два кроки від ошатної неоготичної церкви Сен-Жан-Батіст Бельвіль (1854–1859 рр.), неподалік метро Jourdain. Це приміщення добре відоме всьому світовому українству. Це найстаріша українська інституція в Західній Європі, осередок українського культурного життя у Франції. Бібліотеку засновано 1926 року з ініціативи Комітету шанування пам'яті Симона Петлюри, який передав на її створення перші фонди. Значну підтримку також надали Уряд Української Народної Республіки в екзилі у Польщі та редакція часопису "Тризуб". Зусиллями української еміграції бібліотека 1940 року збила фонди, що на рахували близько 15 тисяч томів, мала багато комплектів періодичної преси, архівних матеріалів. 20 січня 1941 року фонди бібліотеки конфіскувало гестапо, їх вивезли до Німеччини. А згодом значна частина фондів була вивезена до СРСР і зосереджена в Москві.

Відродження бібліотеки розпочалося 1945 року. А 1968-го дирекція виграла судовий процес проти уряду ФРН і домоглася виплати компенсації за за-

подіяні в роки війни збитки, що дало змогу поповнити зібрання і придбати нове приміщення. Ось саме до нього і прибув гість із Києва.

Олександр Балабка почав свою розповідь із есе "Римське щастя Миколи Гоголя", оскільки квітень позначений днем народження автора "Вечорів на хуторі біля Диканьки". А з нового диску пісню на вірші Олександра Балабка прозвучала дотична до гоголівської теми пісня "Українська ніч" композитора Олександра Швидкого у виконанні заслуженої артистки України Каріни Карасової. А коли мова зайшла про іншу книжку – "З Ніцци до Мужен. Від Башкирцевої до Винниченка", на автора чекала приємна несподіванка. Розповідаючи про "Закуток", віллу Володимира і Розалії Винниченків у Мужені, Балабка пише і про спадкоємницю цього маєтку, українську малярку Іванну Винників. Її gobelени і досі прикрашають зал засідань мерії цього містечка неподалік Канн, а також місцеву церкву.

Так ось, на зустріч з українським письменником завітав похресник Івани Винників Данило Стуль, який у дитинстві не раз відвідував Мужен і знає у "Закутку" кожен закуток. Автор пообіцяв надіслати цю книжку панові Данилу, оскільки привезені примірники він подарував бібліотеці імені Симона Петлюри і Українському літературному клубу. Викликав інтерес численних присутніх (а зібралися тут студенти, науковці, викладачі, лікарі) й інший твір письменника, пов'язаний з Францією, – повість за листами танцівника і хореографа Сергія Лифаря, яким пишаєть-

ся і Україна, і Франція, – "Київ, Ірининська, Лифарям". І тут не обійшлося без сюрпризу: цю книжку купив у Києві Богдан Образ (нині студент одного з паризьких університетів, де поглиблює свої знання з економіки), і привіз її до Парижа, аби письменник підписав. Олександр Балабка це зробив залюбки, сфотографувавшись з юнаком на пам'ять.

Як виявилось, киянин Богдан Образ – не просто студент, а цікавий прозаїк і публіцист. Його елегії, оповідання, нариси і рецензії розміщено на сайті "Гоголівська академія". Теми – кохання у Києві і Парижі, образи обох міст, роздуми про майбутнє України.

Допізна тривала ця зустріч у ошатній залі української громади Парижа. Олександр Балабка завітав не один, а ще з кількома журналістами і письменниками з України. Зокрема, з талановитою поетесою з Харкова, яка тривалий час працювала у редакції газети "Вечірній Харків", Наталкою Матюх. Вона теж наша землячка – народилася у селі Пальчики Бахмацького району. Вона під схвальні оплески численних присутніх прочитала вірші і подарувала Українському літературному клубу часопис "Березиль" зі своєю поетичною добіркою.

Гості з України з великим зацікавленням оглянули інтер'єри вбраної у рушники церкви святого Симона УАПЦ на першому поверсі й помолилися за честь і славу нашої батьківщини.

Наш кор.
Фото надано Українським літературним клубом у Парижі.

Кожна людина значна і неповторна. Тим більше, коли вона наділена самим Господом якимось небуденним талантом. Це нині вона znana поетка Надія Кольцова, а колись була Надійка Фесенко, що народилася в селі Антонівка Варвинського району, якій першу літературну нагороду на шкільній лінійці вручив директор школи М. Я. Сіромолот у далекому 1964 році за власного вірша "Спи спокійно, Тарасе" та за майстерне читання поеми Тараса Шевченка "Тополя". Потім було навчання в Уманському сільськогосподарському інституті, літературні вечори – і постійна наполеглива робота над поетичним словом. Вона продовжує у мальовничому селі Требухів неподалік Києва.

У її доробку кілька поетичних збірок, чимало публікацій у колективних збірках, періодичних виданнях. Її пісні, позначені народним духом, звучать і в радіоэфірі, і на сцені місцевого будинку культури. Вона за освітою агроном, а тому розуміє душу української землі як ніхто інший. А та земля надихає її на нові творчі здобутки.

Можна було б розповідати про її колишні виробничі успіхи і духовно високу родину. Але обмежимося тим, заради чого Надія Тимофіївна живе серцем – друкуємо низку її справжніх ліричних віршів, таким чином вітаючи її з черговим ювілеєм.

У розповні літ

ЗАБУТИ НЕ МОЖНА

Забути не можна. Долаю зневіру.
У книгах читаю, як все те було.
Та я все не вірю, ніяк не повірю –
Від голоду пухло, вмирало село.

У нас чорноземи глибокі, багаті.
Вродило усе. А настала зима –
Чому в селянина, чому в його хаті
Ні їсти, ні пити нічого нема?

Забрали пшеницю, забрали і жито.
Забрали надію. Забрали дотла.
І мором мільйони людей було вбито,
Немов в Україні орда побула.

Знов прийде весна,
квітнуватимуть вишні,
Надіюсь, не буде назад вороття.
Але не забуде ніколи Всевишній
За нагло обірвані їхні життя.

РІДНИЙ КРАЙ

Сумирно кінь пасеться на отаві,
А день новий погоду обіця.
Неподалік від Удаю – в заплаві
Я усвідомила, що мить оця
Божественна, хвилююча, мінлива,
Вона мене у юність поверта,
І неповторні відчуття бурхливі
Дарує вкотре. Я уже не та –
Не юна і гінка провінціалка,
Що із Антонівки у світ широкий
Разом з духмяністю бузку й фіалки
Сум за селом взяла й неспокій.
Життя мене обіруч підхопило
І понесло. Бували віражі –
Долала їх уперто і невміло,
Наблизилась, здавалось, до межі.
До лінії отої, за якою
Я думала, назавжди зупинюсь.
Так ні – мене життєвою рікою
Кудись несе. Але я не боюсь.

Мені лише почути спів пташиний,
Пірнути в сад – у яблуневий цвіт,
Хоч поглядом обняти край дитинний,
Той, із якого вирушила в світ.

ТІЛЬКИ Б ВИСТОЯТЬ

Не вела я долю за уздечку,
Це вона мене кудись вела.
Не встрявала в ревну суперечку,
А тихцем собі за нею йшла.

Ну і що ж? Давно позаду весни,
Блискавкою спалені літа.
Пов'язала осінь перевеслом:
Нині ти не той, і я не та.

Разом пройдено доріг багато,
Та незвідана в майбутнє путь.
У житті не завжди буде свято,
Тільки б вистоять, не збочить,
не звернуть.

ВЕЧІР ПАХНЕ МАТІОЛАМИ

Вечір пахне матіолами,
Внуки – сонцем і піском,
Поле – жовтими стодолами,
Юнь – трояндами й бузком.

Ночі пахнуть диво-зорями,
Вечір – шелестом гаїв,
Ранки – водами прозорими
І піснями солов'їв.

Але й досі я не відаю
І не знаю до пуття
(Присягаюсь плином Удаю),
Пахне чим моє життя.

Пам'яті Олексія Павленка

*Над смертю живе наша вічність,
Над нею – наш образ і суть.
Людську неповторну величність
Над смертю віки пронесуть.*

*Бо цінність людську не розсіє
Ні смерть, ні буденності час.
Свята доброта Олексія
Лишилась навіки для нас.*

*Ми потиски рук не забудем
І лагідний усміх очей.
Не стало в морозистий грудень
Твоїх незрадливих плечей.*

*Ти жив волелюбно і стрімко,
Життя в своє серце вбираєв.
Тебе пам'ятає Бурімжа,
Де поле ще прадід орав.*

*Мала Батьківщина, як сина,
Чекала, земляче, тебе.
Цвітками вітала калина
І небо, як лев, голубе.*

*Для тебе грав марш Мендельсона,
У внуках продовжуєш путь.
Та чорна Чорнобильська зона
Дала тобі атом вдихнуть.*

*Ти звався велично – Людина,
Тебе пам'ятатиме світ.
Такий ти в природі – єдиний,
Нам добрий лишив заповіт.*

ОЛЬГА ШТЕПА

Св а т а Н Я

– Катю! Де ти? Зустрічай гостей.

Здивована Катерина визирнула із веранди – до двору заходила кума Оксана з якимось незнайомцем.

– А вгадай-но, кого я оце веду до тебе? – Засяяла густим намистом зубів. – От і не вгадаєш... Жениха веду!

– Здра-а-стуйте, – басовито протягнув кремезний щокатий чоловік.

– То запрошуй уже до господи, – нетерпеливилась Оксана. – Не жартую я. Іван рік тому теж овдовів. Він із села, небіж моєї свекрухи. Ось шукає жінку. Я тебе й нараяла.

Ну, що тут зробиш? Хоча й кортіло Катерині вказати непроханим гостям на хвіртку, все ж запросила до хати.

Три роки минуло в лютому, як немає її Олега. Уже ніби й зниклася, іноді й подумувала, що не вікувати ж самій, але уявляла собі якесь романтичне знайомство. Десь на природі чи на гостинах. Щоб музика, щоб якось красиво...

Накриваючи на стіл, подумки лягла себе: чому не сказала відразу, що заміж не збирається. Чи, може, подивитися на цього жениха? Він наче й нічогенький...

Жених мовчав. Гомоніла Оксана. Розказувала, яка Катерина лагідна та добра, як годила своєму Олегові. Які золоті руки в Івана, як заживе за ним Катерина.

– Да-а, – подав голос і він, – роботи тут у вас багато. Але нічого – все в порядок приведем. Ви в якому році цю хату строїли?

Бо, бачу, ремонту давно просить.

“Що він верзе? – знітилась Катерина. – Який ремонт? Хіба з цього знайомство починають?”

– Нічого, – повторив Іван, беручи великою волохатою рукою пляшку перцівки.

Катерина відвела очі. А десь

на денці серця озвалася спокуслива надія: може, й вона ще поживе за міцними чоловічими плечима?

Коли пляшка спорожняла, Оксана, лукаво стрельнувши очима, підвелась.

– Ну, ви тут самі побалакайте, познайомтесь ближче, а я піду...

“Чи вона здуріла?” – Збенетежилась Катеринина душа. Аби подолати ніяковість, збрала тарілочки й понесла до кухні. Розгублено стала коло вікна. Що ж це за знайомство? І не поглянув на мене? Все хату обводять очима, наче циган кобилу обдивляється. Наче уже живе тут. Хазяїн!..

Зітхнула й пішла до гостя. Та й отовпіла у дверях світлиці. “Жених”, прихилившись на стільці, відчинив дверцята шафи й порпався в постільній білизні.

– Що це ви там робите?! – скрикнула Катерина.

– А це я перевіряю, яка ти хазяйка, – спокійнісінько відказав він.

Що там було далі, ніхто не знає. Та за півгодини, коли Катерина у дворі поливала квіти, примчала люта кума.

– Ти що йому тут наговорила таке, – залемтувала, – що він виматюкав мене, сів у машину й поїхав. У тебе зовсім немає клепки. Отакого чоловіка виставила...

– Оксано, йди додому, не мороч мені голову, а то й тобі скажу те, що йому сказала.

З цими словами Катерина повернулася спиною до куми й попрямувала до хати. Підійшла до комода і лагідно доторкнулася долонею до обличчя чоловіка, що всміхався їй з невеликої фотографії.

– Ніякого хазяїна нам не треба. Правда, Олежку?

**Валентина
МИХАЙЛЕНКО,**
м. Короп

МЕТАМОРФОЗИ

На службі

*Іван Кузьмич – було колись! –
високу мав посаду:
йому завжди всі кланялись
і спереду, і ззаду.*

*А як з посади ненароком
зняли Івана Кузьмича,
його відразу ж навіть збоку
уже ніхто не поміча...*

Загадка державотворення

*Грабують країну, пригнічують люд –
а їм за те пенсії більші дають...*
Гриць Гайовий

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
“Чернігівське земляцтво”
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02660, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкарєв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.**

За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка.**
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка.**

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко.**

Надруковано та зверстано на замовлення товариства “Чернігівське земляцтво” в м. Києві у КП “Редакція журналу “Дім, сад, город”.
Тираж 1000.